

KR 16/03 Kvalifikasjonskrav for kantorer

Råd, nemnder m.v.	Møtested	Møtedato
Kirkerådet	Oslo	2.-4. mars 2003

Saksbehandler: Øyvind Meling

Saksdokumenter:

Kvalifikasjonskrav og tjenesteordning for kantorer
Protokoll KM 6/02

Sak KR 16/03 KVALIFIKASJONSKRAV FOR KANTORER

Bakgrunn:

Kirkeovens § 24 c tillegger Kirkemøtet å "fastsette kvalifikasjonskrav og tjenesteordning for særskilte stillinger innen kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk". På den bakgrunn vedtok Kirkemøtet i 1996 "Kvalifikasjonskrav og tjenesteordning for kantorer". Denne tjenesteordning er rettningsgivende for kantorens oppgaver i menigheten og for hvilken kompetanse som kreves for å godkjennes som kantor.

Dagens § 3 kvalifikasjonskrav lyder slik:

§ 3. Kvalifikasjonskrav

Som kantor kan tilsettes person som har:

1. 4 års kirkemusikkutdanning (cand.mag.-grad i kirkemusikk) med 80 vekttall eller:
2. 3-års grunnutdanning i kirkemusikk samt cand. mag.-tillegg i musikk, kristendomskunnskap, kirkefag, pedagogikk eller diakoni tilsvarende 20 vekttall.

Person som er tilsatt i kantor-/organiststilling og fyller utdanningskravene på det tidspunkt tjenesteordningen trer i kraft, anses som kvalifisert og kan søke ny kantorstilling uten å ta tilleggsutdannelse, selv om vedkommende ikke

fyller utdanningskravene i denne tjenesteordningen.

Kirkerådet kan godkjenne at personer med annen faglig jevn god og relevant utdanning/praksis kan tilsettes som kantor.

Dersom det ved annen gangs utlysning ikke melder seg søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene, kan arbeidsgiver tilsette organist.

Stortinget vedtok 12.06.01 å innføre kvalitetsreformen for høyere utdanning. Ved denne reformen forsvinner de fleste av grader og utdanninger som til nå har vært brukt, blant annet cand.mag.- graden. I stedet innføres det to nye grader, bachelor- og mastergrad. I tillegg vil de fleste doktorgrader erstattes med Ph.D. Bachelorgraden er en tre-årig (for kunstutdanninger vedtok Stortinget at bachelorutdanningen kan være fireårig) utdanning på bestemt faglig nivå. Mastergraden er en toårig påbygging til bachelorgraden.

I det nye systemet tilsvarer 60 studiepoeng ett års utdanning. Det vil si at en bachelorgrad på tre år inneholder 180 studiepoeng.

Kirkemøtet behandlet saken på møtet i 2002 som sak KM 6/02. Der sier komiteen i merknad nr 1 :

Komiteen konstaterer at Kirkemøtets behandling av saken har sin bakgrunn i kvalitetsreformen for høyere utdanning. Komiteen tar til etterretning at Kirkemøtet 2002 på bakgrunn av de kravene som ligger i kvalitetsreformen må vedta endringer i *kvalifikasjonskravene* for diakon, kateket og kantor. Komiteen mener likevel det er svært beklagelig at kvalifikasjonskravene og tjenesteordningene ikke kan behandles samtidig, da de henger nært sammen.

Kirkemøtet vedtok i samme sak :

Med utgangspunkt i gjeldende tjenesteordninger gis Kirkerådet fullmakt til å endre kvalifikasjonskravene for kateket, diakon og kantor slik at kravene lar seg forene med kvalitetsreformen av høyere utdanning. Kirkemøtet registrerer at det ennå er stor usikkerhet knyttet til gjennomføring og konsekvenser av kvalitetsreformen fra høsten 2003 innenfor de ulike studietilbud, men Kirkemøtet legger i hovedsak til grunn at en krever utdanning på masternivå for kateketer, diakoner og kantorer. (Punkt1)

Saksorientering

Kirkerådet har i etterkant av Kirkemøtet hatt møte med

utdanningsinstitusjonene innen kirkemusikk. Der har en drøftet Kirkemøtets vedtak og hvordan utdanningsinstitusjonene kan følge det opp.

Utdanningsinstitusjonene er glad for Kirkemøtets ønske om høy kompetanse for de som har hovedansvaret for det kirkemusikalske arbeidet i menighetene. Samtidig gir de uttrykk for at de har problemer med det vedtak som er gjort i Kirkemøtet.

I forbindelse med Stortingets behandling angående Stortingsmelding nr 18 (2001-2002) "Kvalitetsreformen Om høyere kunstutdanning" uttalte komiteen i sine merknader (Innst.S.214 (2001-2002)):

"Komiteen mener på dette grunnlag at grunnutdanningen for utøvende og skapende musikkutdanning skal kunne være 4 år ved institusjoner som i dag ser dette som nødvendig for å gi musikkstudentene mulighet til tilstrekkelig fordypning og perfeksjonering. Komiteen mener at også 4-årig grunnutdanning for utøvende og skapende musikkutdanning skal gi graden bachelor, og at ytterligere 2 års påbygning skal gi graden master."

Stortinget vedtok dette i sitt møte 14.6.02.

I tråd med dette har utdanningsinstitusjonene utarbeidet nye bachelorgrader innen kirkemusikkutdanning som kvalifiserer til kantor. I følge brosjyren "Utøvende musikkutdanning i Norge, fellesbrosjyre 2003- 2004" er det fire utdanningsinstitusjoner som utdanner til kirkemusiker. Det er Norges Musikkhøgskole, Griegakademiet i Bergen, NTNU (Musikkonservatoriet i Trondheim) og Høgskolen i Tromsø. Ingen av disse utdanningsinstitusjonene har funnet å kunne redusere bachelorutdanningen til tre år.

Utdanningsinstitusjonene mener på den bakgrunn at de ved sin bachelorutdanning oppfyller de krav som ligger i dagens "Kvalifikasjonskrav og tjenesteordning for kantorer".

For Kirkemøtet var likebehandlingen mellom de tre utdanningene (kateket, diakon og kantor) et viktig moment. Likevel er det forskjeller i disse utdanningene som ikke gjør det naturlig å bare se på utdanningslengde. Kirkemusikkfaget er en utøvende utdanning. Den har egne opptaksprøver som krever at studentene allerede ved opptak har gode ferdigheter. Også til opptak til masterstudier kreves høy kompetanse og mastergraden ligger på et høyt kunstnerisk nivå som ikke uten videre er nødvendig for utøvelsen av kantortjenesten. For de to andre utdanningene (kateket og diakon) har det vært et poeng at de skal kvalifisere til stilling også utenfor kirken, jfr Kirkemøtets behandling:

"Komiteen vil understreke betydningen av at utdanningen til kirkelige stillinger også gir kompetanse som kan brukes i sammenlignbare yrker utenfor kirken" (KM sak 6/02 merknad 3).

Den kirkemusikalske utdanningen gir allerede kompetanse for stillinger utenfor kirken.

Utdanningsinstitusjonenes bachelorutdanning er fireårig. Med mastergradtillegget vil da utdanningen være på seks år. Utdanningslengden

for de tre utdanningsgruppene vil da uansett være forskjellig.

Vurdering

Kirkemøtet vedtok å endre kvalifikasjonskravene for kateket, kantor og diakon med utgangspunkt i kvalitetsreformen for høyere utdanning. Reformen gjør at de gamle utdanningene ikke lenger finnes. På den bakgrunn vedtok Kirkemøtet

" Kirkemøtet registrerer at det ennå er knyttet stor usikkerhet til gjennomføring og konsekvenser av kvalitetsreformen fra høsten 2003 innenfor de ulike studietilbud, men Kirkemøtet legger i hovedsak til grunn at en krever utdanning på masternivå for kateketer, diakoner og kantorer" (KM sak 6/02 pkt 1).

Kirkerådet ser vedtaket som bindende for den videre behandling. Kirkemøtets vedtak viser samtidig til at det på dette tidspunkt fortsatt var mye uklarhet rundt kvalitetsreformen.

Det har nå vist seg at utdanningen til kantor fortsatt er slik som dagens kvalifikasjonskrav krever. Det har ikke i arbeidet med reformen eller tidligere kommet frem noen signaler til Kirkerådet om at dagens utdanning til kantor ikke er tilfredsstillende i forhold til de oppgaver som skal løses i forhold til tjenesteordningene.

Kirkemøtets ønske om å stille de tre utdanningene likt er et godt og viktig signal. Slik utdanningene nå er vil de ikke bli like uansett hva som vedtas. Mastergrad innen kirkemusikk vil eventuelt bli seks år. Kirkerådet kan ikke vedta at bachelor i kirkemusikk skal være på tre år. Det er utdanningsinstitusjonene som bestemmer lengden på utdanningen. Kirkerådet kan signalisere at en ønsker 3 års bachelor, men da bør en samtidig endre kantorens oppgaver, slik at de ikke er så omfattende, og dermed at behovet for utdanning reduseres. Dette vil være det motsatte av de signaler som Kirkemøtet gav og som også ellers er uttrykt i forhold til kantorens tjeneste i menigheten. Utdanningsinstitusjonene har i sin vurdering i forhold til tjenesteordningen kommet frem til at bachelorgrad på dette feltet må være fire år.

Den såkalte "Bologna-erklæringen", hvor utdanningsministrene i Europa ble enige om den nye gradstrukturen, fra 19. juni 1999 sier at "*Graden som tildeles etter lavere nivå (dvs Bachelor), skal tilfredsstillere det europeiske arbeidsmarkeds behov for kvalifikasjoner*".

Utdanningsinstitusjonene innen kirkemusikk tar utgangspunkt i dette når de sier at studiene må være fire år og at studentene gjennom det er kvalifisert til tjeneste som kantor.

Ved at kirkemusikkutdanningen ved de fire institusjoner som i dag utdanner kirkemusikere fortsatt er fire år fra høsten 2003, vil det ikke være behov for å endre kvalifikasjonskravene for kantor i forhold tjenesteordningens § 3.1 som gjelder i dag. Under alternativ 2 vil cand.mag.- graden forsvinne fra 2005, men en vil kunne la kravet stå med den endring at en bare lar kravet om ett års utdanning i tillegg bli stående. Det vil da lyde:

"3 års utdanning i kirkemusikk samt tillegg i musikk, kristendomskunnskap, kirkefag, pedagogikk eller diakoni tilsvarende 60 studiepoeng".

Om noen av utdanningsinstitusjonene på sikt endrer utdanningen til tre år vil ikke kravene til kantor lenger være oppfylt. Kirkerådet vil da måtte komme tilbake til saken.

Kirkemøtet har i følge Kirkelovens § 24 myndighet til å fastsette kvalifikasjonskravene for kantor. Dette gir Kirkemøtet myndighet til å bestemme hvilke elementer som kreves i utdanningen for å kvalifisere til stilling som kantor. Kirkemøtets behandling av saken forutsatte at Kirkerådet godkjenner om utdanninger oppfyller kravene i tjenesteordningen. Studieprogrammene ved den enkelte utdanningsinstitusjon er institusjonenes ansvar.

Forslag til vedtak:

1. Kirkerådet er klar over at Kirkemøtet vedtok at "en i hovedsak legger til grunn at en krever utdanning på masternivå" også for kantorer. Kirkerådet mener det likevel er riktig å beholde dagens kvalifikasjonskrav, siden utdanningsinstitusjonene gjennom sine nye studieprogrammer oppfyller disse.

2. Kvalifikasjonskravet til kantor i "Kvalifikasjonskrav og tjenesteordning for kantorer" justeres i tråd med kvalitetsreformen for høyere utdanning til:

§ 3. Kvalifikasjonskrav

Som kantor kan tilsettes person som har:

1. 4 års kirkemusikkutdanning med *240 studiepoeng*.

eller:

2. 3 års grunnutdanning i kirkemusikk samt tillegg i musikk, kristendomskunnskap, kirkefag, pedagogikk eller diakoni tilsvarende *60 studiepoeng*.

Person som er tilsatt i kantor-/organiststilling og fyller utdanningskravene på det tidspunkt tjenesteordningen trer i kraft, anses som kvalifisert og kan søke

ny kantorstilling uten å ta tilleggsutdannelse, selv om vedkommende ikke fyller utdanningskravene i denne tjenesteordningen.

Kirkerådet kan godkjenne at personer med annen faglig jevngod og relevant utdanning/praksis kan tilsettes som kantor.

Dersom det ved annen gangs utlysning ikke melder seg søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene, kan arbeidsgiver tilsette organist.

3. Kirkerådet godkjenner om utdanningsprogram kommer inn under TO § 3.1. Utdanningsinstitusjonene viser ved søknad at aktuelle utdanningsprogram fyller kravene for tilsetting som kantor i Den norske kirke.